

DE REKENKAMER GESPIEGELD

EVALUATIE REKENKAMER ALMERE 2002–2005

Almere, maart 2005

Inhoudsopgave	Bladzijde
0. Samenvatting _____	5
0.1 Inleiding _____	5
0.2 Resultaten _____	5
0.3 Conclusies _____	6
0.4 Aanbevelingen _____	6
1. Inleiding op het onderzoek _____	9
1.1 Algemeen _____	9
1.2 Doelstelling van het onderzoek _____	9
1.3 Verrichte werkzaamheden _____	9
1.4 Leeswijzer _____	10
2. Rekenkamer(commissies), de stand van zaken _____	11
2.1 Rekenkamer(commissie)s in Nederland _____	11
2.2 Rekenkamer(commissie) in Almere _____	11
3. Ervaringen van de raad _____	13
3.1 Inleiding _____	13
3.2 Waardering van het Rekenkamerwerk _____	13
4. Ervaring van Rekenkamerleden _____	17
4.1 Inleiding _____	17
4.2 Waardering diverse onderzoeksaspecten _____	17

5.	Ervaringen met de Verordening Rekenkamer	19
6.	Conclusies en aanbevelingen	21
6.1	Conclusies	21
6.2	Aanbevelingen	21
	Bijlage 1 Vragenlijst	23
	Bijlage 2 Suggesties voor Rekenkameronderzoek	33
	Bijlage 3 Verordening-aanpassingen	34

0. Samenvatting

0.1 Inleiding

De Rekenkamer heeft in deze evaluatie haar eigen functioneren onder de loep genomen. Ruim twee jaar na de inwerkingtreding van de Verordening op de Rekenkamer en met bijna twee jaar praktijkervaring is het tijd om te bekijken of er verbeteringen nodig en mogelijk zijn ten aanzien van de werkwijze en het functioneren van de Rekenkamer. Indien nodig kan dit eveneens leiden tot aanpassingen in de Verordening.

0.2 Resultaten

Uit het onderzoek komt naar voren dat de Rekenkamer qua samenstelling en invulling van het Rekenkamerwerk tamelijk uniek is. Voor zover bekend is het de enige Rekenkamerfunctie waarbij een wisselende groep raadsleden samen met de vaste voorzitter en vicevoorzitter de Rekenkamer vormt. Ook het feit dat Rekenkamerleden zelf onderzoeksmateriaal verzamelen door het afnemen van interviews en het doornemen van dossiers is redelijk uniek.

Over het algemeen zijn raadsleden tevreden over de geselecteerde onderzoeksonderwerpen en de kwaliteit van de uitgevoerde onderzoeken. Over de communicatie van de Rekenkamer richting de raad is men minder tevreden. Bijna driekwart van de respondenten zou (nogmaals) deel willen uitmaken van de Rekenkamer. Ruim de helft van de respondenten zou het wenselijk vinden wanneer de Rekenkamer naast raadsleden tevens uit externe leden zou bestaan.

Rekenkamerleden zijn tevreden over de wijze waarop 'hun' onderzoek is uitgevoerd, maar vinden de wijze waarop het rapport in de raad

behandeld wordt onbevredigend. De wisselende bemensing moet gehandhaafd worden, zo vinden de Rekenkamerleden.

0.3 Conclusies

De algemene conclusie is dat de Rekenkamer Almere op de goede weg is. Het belang/nut van het Rekenkamerwerk wordt gezien door zowel Rekenkamerleden als (nog) niet-Rekenkamerleden. De belangstelling voor deelname aan het Rekenkamerwerk is aanwezig. De wisselende samenstelling van de Rekenkamer wordt door de meerderheid als succesvol beschouwd. De actieve rol die raadsleden hebben bij het uitvoeren van onderzoek maakt dat het Rekenkamerwerk om specifieke kwaliteiten vraagt.

De volgende aandachtspunten zijn uit het onderzoek naar voren gekomen:

- de behandeling van het rapport in de raad kan aan gewicht winnen
- de zichtbaarheid van de Rekenkamer kan verbeterd worden
- de ontwikkeling/groei van de Rekenkamer(leden) kan verder ondersteund worden
- mede op basis van de uitwerking van bovengenoemde punten dient de Verordening op enkele punten aangepast te worden

0.4 Aanbevelingen

De behandeling van het rapport in de raad verbeteren door:

1. Bij de presentatie van het rapport, naast het aanbieden van het rapport aan de raad, een inhoudelijk statement te geven van bevindingen en conclusies
2. De bespreking van een rapport van de Rekenkamer per definitie tot een debat te laten leiden, waarbij het college één van de opponenten is

De zichtbaarheid van de Rekenkamer vergroten door:

3. de Rekenkamer in principe in het openbaar te laten vergaderen met als uitgangspunt ‘openbaar als het kan en besloten wanneer het moet’
4. in het marktbericht gedurende het onderzoeksproces de stand van zaken van het onderzoek weer te geven
5. bewoners van Almere in de gelegenheid te stellen suggesties te doen voor onderzoek

De ontwikkeling en groei van de Rekenkamer(leden) ondersteunen door:

6. in de vorm van externe leden externe deskundigheid toe te voegen aan de Rekenkamer

Bovengenoemde aanbevelingen en de resultaten van deze evaluatie maken een aantal aanpassingen in de Verordening gewenst:

7. de Verordening aanpassen conform bijlage 3

1. Inleiding op het onderzoek

1.1 Algemeen

Op 2 juli 2002 is de Verordening Rekenkamer Almere in werking getreden. In de slotbepaling is onder lid 5 opgenomen dat de Verordening, alsmede het functioneren van de Rekenkamer en zijn werkwijze, twee jaar na inwerkingtreding van de Verordening zullen worden geëvalueerd.

Omdat de Rekenkamer feitelijk pas een jaar na vaststelling van de Verordening van start is gegaan, is de evaluatie van de Rekenkamer bij besluit van 8 juli 2004 verdaagd. Het evaluatierapport ligt nu voor.

1.2 Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is om werkwijze en functioneren van de Rekenkamer Almere verder te verbeteren en, indien nodig, de Verordening daartoe aan te passen. De centrale vraag in dit onderzoek is dan ook:

Wat zijn de ervaringen met het functioneren van de Rekenkamer Almere, de werkwijze en de Verordening en welke verbeteringen zijn mogelijk?

Het is daarmee een intern gerichte evaluatie, er wordt niet gekeken of en hoe de rapporten in de stad 'landden'.

1.3 Verrichte werkzaamheden

Op basis van een vragenlijst en een evaluatiebijeenkomst zijn de ervaringen van Rekenkamerleden en raadsleden met de Rekenkamer in kaart gebracht. De vragenlijst is in bijlage 1 opgenomen. In gesprekken tussen griffier, voorzitter, vice-voorzitter en secretaris van de Rekenkamer zijn de resultaten van deze vragenlijst en (het werken met) de Verordening Rekenkamer Almere besproken. Bij de

beoordeling van de Verordening is tevens het door de Rekenkamer Almere opgestelde Protocol betrokken, dat een nadere uitwerking is van een aantal onderdelen van de Verordening. Dit heeft geleid tot dit evaluatierapport, waarin naast bevindingen tevens aanbevelingen voor de toekomst zijn opgenomen.

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt de stand van zaken met betrekking tot Rekenkamer(commisies) in Nederland weergegeven als inleiding op deze evaluatie. Daarbij wordt tevens een korte schets gegeven van de positie en inrichting van de Rekenkamer in Almere.

In hoofdstuk 3 worden de resultaten van de vragenlijst die aan de gemeenteraad is voorgelegd, weergegeven. Hiermee is de mening van de gemeenteraad gepeild over het Rekenkamerwerk. In hoofdstuk 4 zijn de ervaringen van Rekenkamerleden weergegeven. Hoofdstuk 5 tenslotte geeft de voorstellen weer die voorzitter en vice-voorzitter van de Rekenkamer aan de gemeenteraad doen ter verbetering van het functioneren van de Rekenkamer Almere.

2. Rekenkamer(commissies), de stand van zaken

2.1 Rekenkamer(commissie)s in Nederland

Vanaf 1 januari 2006 moeten alle gemeenten zijn voorzien van een Rekenkamerfunctie. Voor provincies is de invoeringsdatum op 1 januari 2005 gesteld. Begin januari 2005 waren er 109 Rekenkamer(commissie)s bekend bij de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies. In de meeste gevallen wordt gekozen voor een Rekenkamer*functie*, dat wil zeggen een Rekenkamercommissie waarin raadsleden zitting hebben. Uit een inventarisatie van Rekenkamers in Utrecht en Flevoland¹ blijkt dat op één gemeente na alle respondenten² aangeven te kiezen dan wel gekozen hebben voor een Rekenkamercommissie. De uitzondering wordt gevormd door Utrecht, waar vanaf 2005 de Rekenkamercommissie wordt omgevormd naar een Rekenkamer. Driekwart van de gemeenten waar al invulling is gegeven aan de Rekenkamerfunctie werkt met een gemengde commissie; naast raadsleden hebben ook externe leden zitting in de Rekenkamercommissie. In alle gevallen is er dan sprake van een externe voorzitter.

2.2 Rekenkamer(commissie) in Almere

In Almere is op 2 juli 2002 de Verordening Rekenkamer Almere in werking getreden. Daarvóór was al ervaring opgedaan met een Rekeningcommissie. In Almere is gekozen voor een Rekenkamer*commissie*, waarbij met uitzondering van de voorzitter, de vice-voorzitter en de secretaris de leden van de Rekenkamer wisselen. Daarmee werd bewerkstelligd dat de werklast wordt verdeeld en

¹ Inventarisatie uitgevoerd door de secretaris van de Rekenkamercommissie in Amersfoort en gepresenteerd op 24 november 2004 tijdens een regiobijeenkomst Utrecht/Flevoland van de NVR

² De response op de enquête bedroeg 58%

meerdere raadsleden kennis kunnen maken met het fenomeen Rekenkamer. Deze variant wordt, voor zover bekend, alleen in Almere gebruikt. Ook is de Rekenkamer Almere redelijk uniek, doordat raadsleden zelf onderzoek doen, documenten doornemen, interviews afnemen et cetera. Veelal fungeren Rekenkamer(commissie)s als opdrachtgever richting een extern bureau om een onderzoek uit te voeren; zij bespreken het door de externe opgestelde plan van aanpak, houden voortgangsgesprekken en bespreken de eindrapportage. De Rekenkamer Almere is in de zomer van 2003 daadwerkelijk van start gegaan³. Twee onderzoeken zijn inmiddels afgerond: een onderzoek naar het instrument beleidsevaluatie met de titel 'Evalueren kan je leren' en een onderzoek naar het subsidieverstrekkingsproces met de titel 'Verdeel en beheers'. Een derde onderzoek, naar de wijze waarop bewoners betrokken worden bij beheer en onderhoud, zal in het voorjaar van 2005 verschijnen.

³ Per 1-12-2002 is de secretaris van de Rekenkamer aangetrokken en tot de zomer van 2003 belast met de enquête Omniworld

3. Ervaringen van de raad

3.1 Inleiding

Op 16 december 2004 is een e-mail met een linkje naar een vragenlijst toegestuurd aan de raadsleden van de gemeente Almere. Eind december is een herinnering gestuurd. De response op deze enquête is 64% en ligt daarmee wat lager dan de response van raadsleden op de eerste evaluatie van de Politieke Markt (72%). Voor driekwart van de respondenten is het hun eerste periode als raadslid. Voor de raad als totaal geldt dat 62% in 2002 voor het eerst is aangetreden.

3.2 Waardering van het Rekenkamerwerk

Verwachtingen

Alvorens raadsleden te vragen of hun verwachtingen ten aanzien van de Rekenkamer zijn uitgekomen, is gevraagd welke verwachtingen zij ten aanzien van de Rekenkamer hadden. Hieruit is naar voren gekomen dat de meeste respondenten de verwachting hadden dat de Rekenkamer een invulling zou zijn van de controlerende rol van de raad richting college en daarmee richting ambtelijk apparaat. Hierbij gaat het erom meer zicht te krijgen op thema's, processen en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan raadsbesluiten.

Een aantal keren is ook aangegeven dat de verwachting was dat de Rekenkamer cijfermatig inzicht zou bieden bij begroting en jaarrekening. Daarnaast hebben enkele respondenten aangegeven niet zozeer verwachtingen te hebben gehad van de Rekenkamer, dan wel het instrument Rekenkamer beter willen leren kennen.

Ruim de helft van de respondenten geeft aan dat hun verwachtingen in voldoende mate zijn uitgekomen. Daarnaast heeft een deel van de respondenten 'voldoende noch onvoldoende' gescoord op deze vraag.

Een enkeling geeft aan dat zijn/haar verwachtingen onvoldoende zijn uitgekomen. De verwachtingen van deze personen wijken qua inhoud echter niet af van de overige respondenten.

Onderzoeksonderwerpen

Door de bank genomen vinden de respondenten de geselecteerde onderzoeksonderwerpen (zeer) relevant.

Driekwart van de respondenten vindt dat de gemeenteraad voldoende invloed heeft op de selectie van onderwerpen door de Rekenkamer.

Op de vraag welke onderwerpen de respondenten graag in een volgend onderzoeksprogramma van de Rekenkamer zouden zien, is een breed scala aan reacties gekomen. Deze zijn opgenomen in bijlage 2.

Waardering uitgevoerde onderzoeken

De kwaliteit van de afgeronde onderzoeken wordt door het overgrote deel van de respondenten als ruim voldoende of goed beoordeeld. Ook het aantal onderzoeken dat de Rekenkamer uitvoert, kan de goedkeuring wegdragen van het overgrote deel van de respondenten.

Hoor en wederhoor

Na het uitvoeren van een onderzoek worden de bevindingen aan de ambtelijke top voorgelegd voor een check op feitelijkheden. Daarna worden de bevindingen door de Rekenkamer voorzien van conclusies en aanbevelingen en voor een bestuurlijke reactie voorgelegd aan het college.

De integraal in het rapport opgenomen reactie van het college van B&W wordt door de helft van de respondenten als matig betiteld. De andere helft van de respondenten heeft voldoende, ruim voldoende of goed geantwoord. Helaas voorzag de vragenlijst niet in de mogelijkheid om een toelichting op dit antwoord te geven, waardoor niet duidelijk is welke redenen ten grondslag liggen aan de beantwoording.

Effect van Rekenkameronderzoek

Bijna alle respondenten zijn van mening dat de Rekenkamer een bijdrage levert aan de controlerende functie van de gemeenteraad. Het rapport 'Evalueren kan je leren' heeft voor bijna de helft van de respondenten invloed gehad op het oordeel over het gevoerde beleid, het rapport 'Verdeel en beheers' is voor bijna tweederde van de respondenten van invloed geweest op hun oordeel over het gevoerde beleid.

De overgrote meerderheid van de respondenten is van mening dat de Rekenkamer een bijdrage levert aan de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het beleid en de transparantie van het beleid van de gemeente Almere. De helft is van mening dat de Rekenkamer een bijdrage levert aan het vergroten van het vertrouwen van de burgers in de lokale politiek.

Communicatie/publiciteit

Eenderde van de respondenten geeft aan dat de Rekenkamer matig of slecht communiceert met de gemeenteraad. Bijna de helft is van mening dat er onvoldoende publiciteit/openbaarheid wordt gezocht met de onderzoeksrapporten van de Rekenkamer. De volgende citaten zijn illustratief:

'Graag mogelijk maken dat bij de besloten Rekenkamerbijeenkomsten ook de raadsleden en fractieassistenten als toeschouwer aanwezig kunnen zijn, zodat ze de sfeer kunnen proeven en het draagvlak en beleving groter wordt.'

'Doe tussendoor eens iets. Als jullie werk lange tijd besloten is en aan het eind een tamelijk abstract rapport verschijnt, dan ben ik allang mijn belangstelling kwijt.'

'Veel van wat jullie tegenkomen zal een hoog soapgehalte hebben. Maak er gebruik van, vergader openbaar, knal persberichten de deur uit met

minischandaaltjes, hilarische verhalen. Dan heeft de boodschap die je aan het eind hebt meer kleur en geur.'

Bevoegdheden en samenstelling

De respondenten zijn voor het overgrote deel van mening dat de Rekenkamer over voldoende bevoegdheden beschikt en daar ook voldoende gebruik van maakt.

Bijna driekwart van de respondenten zou (nogmaals) deel willen uitmaken van de Rekenkamer. Ruim de helft van de respondenten zou het wenselijk vinden wanneer de Rekenkamer naast raadsleden tevens bestaat uit externe leden. De volgende citaten zijn illustratief:

'Ik zou dat wel willen uitproberen met externen.'

'Gebruik maken van de deskundigheid van anderen is een goede zaak.

Maar het moet geen structurele zaak zijn. Maak je raadsleden bekwaam en benut de expertise van de griffie volledig.'

'Ik zou me wel voor kunnen stellen dat het aanstellen van deskundige externen de status van de Rekenkamer zou versterken en daarmee ook de effecten van de conclusies en aanbevelingen.'

4. Ervaring van Rekenkamerleden

4.1 Inleiding

Bijna de helft van de respondenten maakt(e) deel uit van de Rekenkamer Almere. Aan deze groep is een aantal vragen voorgelegd over hun ervaringen als Rekenkamerlid.

4.2 Waardering diverse onderzoeksaspecten

Plan van aanpak en uitvoering onderzoek

Het overgrote deel van de (voormalige) Rekenkamerleden⁴ is van mening dat zij voldoende invloed hebben gehad op het plan van aanpak. De onderzoeksvragen, de inhoudelijke en procesmatige afbakening, de methode van onderzoek, het analysekader, de documentenanalyse, de vragenlijsten voor en verslaglegging van de interviews worden door de meeste respondenten als ruim voldoende of goed beoordeeld. De kwaliteit van het werk dat door een extern bureau is gedaan wordt door de meerderheid als ruim voldoende tot goed beoordeeld, de ondersteuning door de secretaris van de Rekenkamer wordt door de respondenten als goed beoordeeld.

Hoor en wederhoor

De waardering van zowel de ambtelijke als de bestuurlijke reactie varieert nogal; een kwart waardeert deze reacties als matig, eveneens een kwart waardeert deze als goed, de rest heeft voldoende dan wel ruim voldoende aangegeven.

⁴ Korthedshalve wordt de groep raadsleden die deel uitmaken of deel hebben uitgemaakt van de Rekenkamer aangeduid als Rekenkamerleden.

Behandeling rapport

Over de behandeling van het rapport in de raad is bijna de helft van de respondenten ontevreden, blijktens de score onvoldoende en matig. De volgende citaten geven aan hoe men erover denkt:

‘Ik heb sterk de indruk dat men het eindrapport maar voor kennisgeving aanneemt!’

‘Volgens mij zouden we in de voltallige raad best even stil mogen staan bij de uitkomsten van zo’n onderzoek. Dus graag een korte presentatie van de conclusies plus eventueel enig debat.’

Algemeen

Zowel het proces als het product van het Rekenkameronderzoek wordt door Rekenkamerleden als ruim voldoende dan wel goed beoordeeld.

Kwaliteiten

Ruim de helft van de Rekenkamerleden geeft aan dat het Rekenkamerwerk om andere kwaliteiten vraagt dan het overige raadswerk. In reactie op de vraag om welke kwaliteiten het gaat, worden onder meer analytisch vermogen, een bepaald abstractieniveau en het stellen van de juiste (onderzoeks)vragen genoemd. Bijna alle Rekenkamerleden zijn van mening dat zij hun Rekenkamerervaring kunnen gebruiken bij hun raadswerk.

Wisselende bemensing

De wisselende bemensing moet gehandhaafd worden, zo vinden bijna alle Rekenkamerleden. De volgende citaten zijn illustratief voor dit antwoord:

‘(...) zo wordt de taak verdeeld en worden alle raadsleden op enig moment betrokken bij een onderzoek en voelen zich ook meer betrokken bij de Rekenkamer.’

‘(...) omdat bezig zijn binnen de Rekenkamer verdieping oplevert voor het raadswerk.’

5. Ervaringen met de Verordening Rekenkamer

Bij het beoordelen van de Verordening is naar de volgende punten gekeken:

- strijdigheid met Gemeentewet
- strijdigheid met werkwijze gemeenteraad (Politieke Markt)
- ervaringen in de praktijk met Verordening en Protocol

(Mogelijke) strijdigheid met Gemeentewet

In de Gemeentewet is onder artikel 182 lid 2 opgenomen dat de Rekenkamer op verzoek van de raad een onderzoek **kan** instellen. De werkwoordsvorm impliceert dat de Rekenkamer hierover besluit en niet de gemeenteraad. In de Almeerse Verordening is in artikel 8 lid 1 opgenomen dat de gemeenteraad het onderzoeksprogramma ter vaststelling krijgt aangeboden. Daarnaast is in artikel 9 lid 2 opgenomen dat afwijken van het onderzoeksprogramma alleen kan na goedkeuring door de raad. In Lelystad is dezelfde passage in de Verordening aanleiding geweest voor de burgemeester om het besluit van de gemeenteraad ter vernietiging voor te dragen. Voor zover bekend is hierover nog geen uitsluitsel gegeven.

Strijdigheid met werkwijze raad Almere

Met de invoering van de Politieke Markt is het commissiestelsel vervallen. In de Verordening wordt daar nog wel naar verwezen.

Praktijkervaring met Verordening en Protocol

In de Verordening is opgenomen dat het onderzoeksprogramma jaarlijks wordt geactualiseerd bij de begroting. De ervaring de afgelopen twee jaar leert dat het onderzoeksprogramma zich, door de tijd die gemoeid is met het opstellen van een onderzoeksprogramma en de doorlooptijd van de onderzoeken, niet leent voor actualisatie bij de begroting. Daarnaast kan zich, los van de begrotingsbehandeling,

de situatie voordoen dat afwijking van het onderzoeksprogramma gewenst is.

Van een projectteam (artikel 10, 13 en 16 lid 2) is tot nu toe geen gebruik gemaakt; de Rekenkamer vormde zelf het projectteam.

In artikel 12 lid 3 is opgenomen dat raadsleden en fractieassistenten besloten vergaderingen kunnen bijwonen en een afschrift van de agenda krijgen. Dat wordt tot nu toe niet gedaan, maar wordt wel gewenst blijkens de uitkomsten van de vragenlijst.

In artikel 6 is opgenomen dat de plaatsvervangend voorzitter optreedt als de voorzitter er niet is. De ervaring is dat wanneer er twee onderzoeken gelijktijdig lopen, het prettig is om de werklast tussen voorzitter en vice-voorzitter te verdelen, door beiden als trekker van een onderzoek te laten fungeren.

In het Protocol van de Rekenkamer Almere wordt de werkwijze van de Rekenkamer Almere beschreven. De afgelopen periode is er naar tevredenheid conform deze werkwijze gewerkt. Ten aanzien van de onderwerpselectie is in het Protocol opgenomen dat naast suggesties van de raad ook de Almeerse bevolking suggesties kan doen voor onderzoek. Hieraan is nog geen invulling gegeven.

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

Op basis van de resultaten van de schriftelijke vragenlijst kan geconcludeerd worden dat de Rekenkamer Almere op de goede weg is. Het belang/nut van het Rekenkamerwerk wordt gezien door zowel Rekenkamerleden als (nog) niet-Rekenkamerleden. De belangstelling voor deelname aan het Rekenkamerwerk is aanwezig.

De wisselende samenstelling van de Rekenkamer wordt door de meerderheid als succesvol beschouwd. De actieve rol die raadsleden hebben bij het uitvoeren van onderzoek maakt dat het Rekenkamerwerk om specifieke kwaliteiten vraagt.

Uiteraard is er ook een aantal aandachtspunten aan te geven:

- de behandeling van het rapport in de raad kan aan gewicht winnen
- de zichtbaarheid van de Rekenkamer kan verbeterd worden
- de ontwikkeling/groei van de Rekenkamer(leden) kan beter gefaciliteerd worden
- mede op basis van de uitwerking van bovengenoemde punten dient de Verordening op enkele punten aangepast te worden

6.2 Aanbevelingen

Om de behandeling van het rapport in de raad aan gewicht te laten winnen, luidt de aanbeveling om bij de presentatie van het rapport aan de raad niet alleen het rapport te overhandigen, maar (op een ludieke manier, afhankelijk van de aard van het onderzoek) ook een inhoudelijk statement te geven van bevindingen en conclusies.

Daarnaast is de aanbeveling om de bespreking van een rapport van de Rekenkamer per definitie te laten leiden tot debat, waarbij het college één van de opponenten is.

Om de zichtbaarheid van de Rekenkamer te vergroten, is de aanbeveling om de Rekenkamer in het openbaar te laten vergaderen als het kan en besloten als het moet. Raadsleden en fractieassistenten zijn welkom als toehoorder bij bijeenkomsten. De agenda van de Rekenkamer zal daarom worden opgenomen in de bundel.

Door gedurende het proces in het marktbericht de stand van zaken van het onderzoek weer te geven, kan de zichtbaarheid van de Rekenkamer tevens verbeterd worden.

Een andere aanbeveling die uit deze evaluatie naar voren komt en een bijdrage kan leveren aan de zichtbaarheid van de Rekenkamer is om bewoners van Almere de gelegenheid te geven suggesties te doen voor onderzoek.

In deze fase van ontwikkeling kunnen externe leden een extra impuls geven aan de kwaliteit van de Rekenkamer. Om de ontwikkeling en de groei van de Rekenkamer te faciliteren, luidt de aanbeveling dan ook om de mogelijkheid te openen om externe leden aan de Rekenkamer toe te voegen. Externe leden brengen immers onderzoekskundigheid in en bieden daarmee een extra kwaliteitswaarborg alsmede een impuls voor de ontwikkeling en groei van de Rekenkamer(leden). Uiteraard moeten de kosten die hiermee gepaard gaan betrokken worden in de afweging.

Ook luidt de aanbeveling om de Verordening op enkele punten aan te passen. De aan te passen punten zijn opgenomen in bijlage 3.

Bijlage 1 Vragenlijst

Serial **Serial number** Serial
WRITE IN ANSWER. 1

Q1_1 Voor welke politieke partij zit u in de gemeenteraad?

- Almere Partij
- CDA
- ChristenUnie
- D66
- GroenLinks
- Jong Almere
- Leefbaar Almere
- Lijst Participatie Almere
- PvdA
- Stadspartij
- VSP
- VVD

Q1_2 Sinds welk jaar bent u raadslid?

Q1_3 Heeft u in het verleden deel uit gemaakt van de Rekeningcommissie?

- Ja
- Nee

Q1_4 Heeft u deel uitgemaakt / maakt u deel uit van de Rekenkamer Almere?

- Ja
- Nee (→ Q3_1)

Q2_1 Plan van aanpak

Heeft u voldoende invloed gehad op het plan van aanpak?

- Onvoldoende
- Voldoende noch onvoldoende
- Voldoende

Kunt u ten aanzien van de volgende onderdelen van het plan van aanpak aangeven hoe u deze waardeert?

SELECT ONE ANSWER ON EACH LINE ACROSS.

	Onvoldo ende	Matig	Voldoen de	Ruim voldoen de	Goed	
Onderzoeksvragen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	a
Inhoudelijke afbakening	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	b
Methode van onderzoek.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	c
Procesmatige afbakening (te investeren tijd, verdeling van taken, etc)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	d

Q2_3 Uitvoeren van het onderzoek & rapportage

Hoe waardeert u de volgende onderdelen van het onderzoek?

SELECT ONE ANSWER ON EACH LINE ACROSS.

	Onvoldo ende	Matig	Voldoen de	Ruim voldoen de	Goed	
Analysekader (normatiek)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	a
Documenten-analyse . Vragenlijst t.b.v.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	b
interviews	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	c
Interviews.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	d
Verslaglegging interviews	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	e

Q2_4 Wat vindt u van de kwaliteit van het onderzoekswerk dat door het externe onderzoeksbureau is gedaan?

Onvoldoende	☐
Matig	☐
Voldoende	☐
Ruim voldoende	☐
Goed	☐
Geen mening	☐

Q2_5 Wat vindt u van de ondersteuning van de Rekenkamer door de secretaris van de Rekenkamer?

- Onvoldoende
- Matig
- Voldoende
- Ruim voldoende
- Voldoende

Q2_6 In Almere is gekozen voor een actieve bijdrage door raadsleden aan het Rekenkameronderzoek in de vorm van het bestuderen van documenten en het afnemen van interviews. Elders wordt de Rekenkamercommissie veelal niet belast met het onderzoekswerk, maar wordt zij geïnformeerd over de voortgang van het door anderen uitgevoerde onderzoek. Vindt u de werkwijze die elders wordt gebruikt wenselijk voor de Rekenkamer Almere?

- Ja
- Nee

Q2_7 Toelichting

Q2_8 Wat vindt u van het resultaat van hoor en wederhoor?

SELECT ONE ANSWER ON EACH LINE ACROSS.

	Onvol doend e	Matig	Voldoe nde	Ruim Voldoe nde	Goed	N.v.t.	
Ambtelijke reactie.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	a
Reactie college.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	b

Q2_9 Behandeling rapport in de raad

Wat vindt u van de wijze waarop het rapport in de raad is behandeld?

- Onvoldoende
- Matig
- Voldoende
- Ruim voldoende
- Goed
- N.v.t.

Q2_1 Toelichting

0

Q2_1 Hoe beoordeelt u in het algemeen het Rekenkameronderzoek waar u bij betrokken bent (geweest)?

1

SELECT ONE ANSWER ON EACH LINE ACROSS.

	Onvol doend e	Matig	Voldoe nde	Ruim voldoe nde	Goed	N.v.t.	
Proces	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	a
Product	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	b

Q2_1 Vraagt het Rekenkamerwerk om andere kwaliteiten dan het overige raadswerk?

2

Ja
Nee (→ Q2_14)

Q2_1 Om welke kwaliteiten gaat het dan?

3

Q2_1 Kunt u uw Rekenkamer-ervaring gebruiken bij uw raadswerk?

4

Ja
Nee

Q2_1 Toelichting

5

Q2_1 De gemeente Almere heeft gekozen voor een wisselende bemensing (m.u.v. voorzitter en vice-voorzitter) van de Rekenkamer. Vindt u dat deze constructie in de toekomst gehandhaafd moet worden?

Ja

Nee

Q2_1 Toelichting

7

Q2_1 Zijn er t.a.v. de uitvoering van Rekenkameronderzoeken aspecten die naar uw mening gewijzigd zouden moeten worden?

8

Ja

Nee

 (→ Q3_1)

Q2_1 Welke en waarom?

9

Q3_1 Kunt u kort aangeven wat uw verwachtingen waren bij de instelling van de Rekenkamer Almere?

Q3_2 Zijn uw verwachtingen in voldoende mate uitgekomen?

Onvoldoende

Voldoende noch onvoldoende

Voldoende

Q4_1 Wat vindt u in het algemeen van de door de Rekenkamer Almere geselecteerde onderzoeksonderwerpen?

- In het geheel niet relevant
- Matig relevant
- Niet relevant/niet irrelevant
- Relevant
- Zeer relevant
- Geen mening

Q4_2 Wat vindt u van de selectie van de volgende specifieke onderwerpen?
SELECT ONE ANSWER ON EACH LINE ACROSS.

	In het geheel niet rele- va nt	Matig rele- va nt	Niet rele- va nt/niet irrele- vant	Rele- va nt	Ze- er rele- va nt	Ge- en men- ing	
Beleidsvaluatie (Evalueren kan je leren).....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	a
Subsidieverlening (Verdeel en beheers) .	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	b
Beheer en onderhoud (Rapport nog in de maak).....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	c

Q4_3 Heeft de gemeenteraad voldoende invloed op de selectie van onderwerpen door de Rekenkamer Almere?

- Onvoldoende
- Voldoende noch onvoldoende
- Voldoende
- Geen mening

Q4_4 In de onderstaande ruimte kunt u algemene opmerkingen maken met betrekking tot de selectie van onderzoeksonderwerpen van de Rekenkamer Almere.

Q4_5 Heeft u suggesties voor nieuwe onderzoeken door de Rekenkamer Almere? Wilt u daarbij een toelichting geven?

Q5_1 Wilt u een oordeel geven over de kwaliteit van de twee afgeronde onderzoeken?

SELECT ONE ANSWER ON EACH LINE ACROSS.

	Slecht	Matig	Voldoe nde	Ruim voldoe nde	Goed	Geen menin g	
Beleids evaluatie (Evalueren kan je leren)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	a
Subsidieverlening (Verdeel en beheers)..	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	b

Q5_2 Wat vindt u van het aantal onderzoeken dat door de Rekenkamer Almere wordt uitgevoerd?

- Te weinig
- Voldoende
- Te veel
- Geen mening

Q5_3 Heeft u nog een opmerking over de uitgevoerde onderzoeken?

Q6_1 Wat vindt u, in het algemeen, van de integraal in het rapport van de Rekenkamer Almere opgenomen reactie van het College van B en W?

- Onvoldoende
- Matig
- Voldoende
- Ruim voldoende
- Goed
- Geen mening

Q6_2 Kunt u van de onderstaande onderzoeken aangeven of deze van invloed zijn geweest op uw oordeel over het gevoerde beleid?

SELECT ONE ANSWER ON EACH LINE ACROSS.

	Ja	Nee	Geen mening	
Beleidsvaluatie	☐ 1	☐ 2	☐ 3	a
Subsidieverlening.....	☐ 1	☐ 2	☐ 3	b

Q6_3 Vindt u dat de onderzoeken van de Rekenkamer Almere een bijdrage leveren aan de controlerende functie van de gemeenteraad?

@Si
ngle
1

Ja	☐
Nee	☐

Q6_4 Toelichting

@Op
enTe
xt1

Q7_1 Wat vindt u van de wijze waarop de Rekenkamer Almere met de gemeenteraad communiceert?

Slecht	☐
Matig	☐
Voldoende	☐
Ruim voldoende	☐
Goed	☐
Geen mening	☐

Q7_2 Vindt u dat er voldoende publiciteit/ openbaarheid wordt gezocht met de onderzoeksrapporten van de Rekenkamer?

Onvoldoende	☐
Voldoende noch onvoldoende	☐
Voldoende	☐

Q7_3 Wilt u nog een opmerking maken over de communicatie van de Rekenkamer Almere?

Q8_1 Vindt u dat de instelling van de Rekenkamer Almere een bijdrage levert aan:

SELECT ONE ANSWER ON EACH LINE ACROSS.

	Ja	Nee	Geen mening	
de verbetering van de doelmatigheid (efficiency) van het beleid van de gemeente Almere	☐ 1	☐ 2	☐ 3	a
de verbetering van de doeltreffendheid (effectiviteit) van het beleid van de gemeente Almere	☐ 1	☐ 2	☐ 3	b
de transparantie van het beleid van de gemeente Almere	☐ 1	☐ 2	☐ 3	c
de vergroting van het vertrouwen van de burgers in de lokale politiek	☐ 1	☐ 2	☐ 3	d

Q8_2 Wilt u nog een opmerking maken over (het bereiken van) de doelstellingen door de Rekenkamer Almere?

Q9_1 Vindt u dat de Rekenkamer Almere over voldoende bevoegdheden beschikt?

- Onvoldoende
- Voldoende noch onvoldoende
- Voldoende
- Geen mening

Q9_2 Vindt u dat de Rekenkamer Almere voldoende gebruik maakt van deze bevoegdheden?

- Onvoldoende
- Voldoende noch onvoldoende
- Voldoende
- Geen mening

Q9_3 Zou u (nogmaals) deel uit willen maken van een Rekenkamer?

- Ja
- Nee

Q9_4 Toelichting

Q9_5 Een aantal Rekenkamercommissies in het land bestaat naast raadsleden ook uit externe leden. Vindt u dit voor de Rekenkamer Almere ook wenselijk?

- Ja
- Nee

Q9_6 Wilt u nog een opmerking maken over bevoegdheden en bemensing van de Rekenkamer Almere?

Q10 Heeft u voor het overige nog opmerkingen met betrekking tot de Rekenkamer Almere die voor deze evaluatie van belang zouden kunnen zijn?

Bijlage 2 Suggesties voor Rekenkameronderzoek

- bureau openbaar onderwijs
- betrouwbaarheid
- kostenbeheersing en –bewaking
- beheersing van projecten, zoals OAT
- het betrekken van inwoners bij politiek door Politieke Markt
- contact tussen overheid en inwoners
- stadscentrum
- (achterstand in) woningbouwproductie in relatie tot welstand en vergunningverlening
- financiële verplichtingen op het gebied van jeugd
- subsidies (vervolg op eerder onderzoek)
- (tempo van) vergunningverlening
- doorlichten van begroting en jaarrekening op uitgaven voor instandhouding concern
- doorrekenen financiële spankracht gemeente om tegelijkertijd een aantal grote voorzieningen te ontwikkelen
- verhouding tussen directe ontwikkelkosten van een groot project en de kosten van beheer en onderhoud van hetzelfde project gedurende 30 jaar
- gang van zaken rond uitvoering drie moties stadsverwarming

Bijlage 3 Verordening–aanpassingen

- artikel 6 toevoegen lid 3: ‘Wanneer er meerdere onderzoeken tegelijkertijd worden uitgevoerd, kunnen voorzitter en plaatsvervangend voorzitter onderling bepalen wie als trekker van een onderzoek optreedt.’
- artikel 8 lid 1 de tekst ‘ter vaststelling’ te wijzigen in ‘ter kennisname’
- artikel 8 lid 2 de tekst wijzigen in ‘Het onderzoeksprogramma kan op verzoek van de raad tussentijds aangepast worden door de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter.’
- artikel 9 lid 2 de tekst wijzigen: ‘Wanneer van het onderzoeksprogramma wordt afgeweken, wordt de raad daarvan in kennis gesteld.’ Het tweede deel van de zin over het benodigde budget en begrotingswijziging kan gehandhaafd blijven.
- Artikel 12 lid 1 de tekst wijzigen in: ‘De vergaderingen van de Rekenkamer zijn in principe openbaar; wanneer het nodig is om besloten te vergaderen wordt dit aangekondigd.’
- Artikel 18 lid 7; behandeling in raad met tussenkomst geëigende commissie is achterhaald door carousel en kan dus vervallen.